337550 - Bayram namazı için gerekli cemaat sayısı

Soru

Bayram namazı için en az kaç kişi bulunması gerekir. Zira fazla sayıda toplanmaya izin verilmemektedir.

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Fıkıh alimleri, bayram namazı için gerekli sayı hususunda ihtilafa düşmüşlerdir. Hanbeliler başta olmak üzere kırk kişinin bulunmasını şart koşmuşlardır. Diğer yandan Şafiiler tek başına kılınacağını savunmuşlardır.

Nevevi Rahimehullah şöyle dedi:

Yolcu, köle, kadın ve tek kişi evde bayram namazı hususunda iki hüküm bulunmaktadır. Bunların en sahihi ve meşhuru cumanın belirtilen kişilere meşru olmasıdır. (el Mecmu 5/26)

Tercihli görüşe en az üç kişi bulunması gerekir.

Şeyh İbn Useymin Rahimehullah şöyle dedi: Cuma namazının şartlarından biri de cemaatın sayısıdır. Mezhebin meşhur görüşüne göre ikamet edenlerden kırk kişinin bulunmasıdır. Daha önceden tercihli görüşe üç kişinin bulunması yeterli olduğunu söylemiştik. Zira bu görüş diğer görüşün üzerine bina edilir. Cuma için en az üç kişi toplanması gerekir. Bir veya iki kişiyle Cuma kılınmaz. (el Şerhul mumti 5/131)

Şeyh bin Baz Rahimehullah'a şöyle soruldu: Cumada olduğu gibi bayrama belirli bir sayı şart koşulur mu? Bayram Cuma gününe denk gelirse ne yapılır? Duyduğum kadarıyla günde Cuma sadece imama farz olur. İmama tek başına nasıl vacip olur ve tek başına nasıl kılar?

Cevap: Bayram ve Cuma namazları Müslümanlar için kutsal günlerdir. Her ikisi de vaciptir. Cuma namazı farz-ı ayn olup bayram namazı farz-ı kifayedir. Bazı alimler ise bayram namazın da farz-ı ayn olduğunu savunmuşlardır.

Alimler her iki namaz için şart olan sayı hususunda farklı görüşler bildirmişlerdir. Ancak en sahih görüşe göre Cuma ve bayram namazları kılınması için en az üç kişi olması gerekir. Kırk kişi şartı ile ilgili itimat edilen her hangi bir delil bulunmamaktadır.

Bu iki ibadetin şartlarından biri de yerleşik olmak. Zira göçebeler ve yolcular üzerine vacip değildir. Bu nedenle Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem veda haccında Cuma, Arefe gününe denk geldiği için cumayı kılmamıştır. Bu da gösterir ki yolcular cumayı ve bayramı kılmakla mükellef değiller aynı şekilde göçebeler aynı hükme tabidirler.

Bayram namazı Cuma gününe denk gelirse bayram namazına hazır olan kişiler isterlerse cumayı da kılarlar isterlerse öğlen namazını kılarlar. Zira Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'den rivayet edildiğine göre bayram namazına hazır olanlara cumayı kılmamaları için izin vermiş olup şöyle demiştir: "Bu gününüzde iki bayram bir arada yaşanmaktadır. Her kim bayram namazına hazır bulunursa Cuma namazını kılmasına gerek yoktur."

Bununla birlikte öğlen namazı terk edilmez. Ancak en faziletlisi namazı Cuma olarak cemaatla kılmaktır. Şayet cumayı kılamazsa öğlen namazı olarak kılması gerekir. İmam ise cumada hazır olanlar üç ve daha fazla ise cumayı kılarlar. Şayet imamla sadece bir kişi hazır olursa öğlen olarak kılarlar. (Mecmu fetava ibn Baz 12/13)

Sonuç olarak bayram namazı üç kişiyle kılınabilir.

En iyisini Allah bilir.